

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
KABINET MINISTRA

Številka: 007-35/2011/

Ljubljana, dne 18.3.2011

EVA: 2011-1611-0050

GENERALNI SEKRETARIAT
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o davku na bilančno vsoto bank– predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo 109/08 in 38/10 - ZUKN) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... dne ... sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o davku na bilančno vsoto bank ter ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejetje po nujnem postopku.

Priloge:

- Predlog odpravka sklepa Vlade Republike Slovenije
- Predlog Zakona o davku na bilančno vsoto bank
- Izjava Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo o usklajenosti gradiva

Prejmejo:

- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije

2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Alenka Kovač-Arh, generalna direktorica na Ministrstvu za finance

2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- dr. Franc Križanič, minister za finance
- Mateja Vraničar, državna sekretarka
- Alenka Kovač-Arh, generalna direktorica

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:

DA

4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov: Vlada Republike Slovenije predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države v skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07-UPB1). Sprejem zakona je nujen za izboljšanje položaja nefinančnih družb (podjetij) in samostojnih podjetnikov, ki potrebujejo finančna sredstva za svoje delovanje, poslovanje in obstoj ter za nadaljnjo rast in razvoj.		
4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov: Predlog zakona predstavlja enega od ukrepov, ki naj bi odpravili negativne posledice finančne in gospodarske krize.		
5. Kratek povzetek gradiva		
S predlogom Zakona o davku na bilančno vsoto bank se: - določa davek na bilančna sredstva bank, s katerim se; - določa način določanja davčne osnove in določa davčna stopnja za predmetni davek; - določa zavezanca tako, da se sledi opredelitvam v zakonu, ki ureja bančništvo; - ureja zmanjšanje davka, ki sledi ciljem in namenu predloga zakona; - ureja postopek obračunavanja in plačevanja davka v delu, ki predstavlja posebnosti glede na določbe zakona, ki ureja davčni postopek.		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	☒
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	☐
c)	administrativne posledice	☒
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	☒
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	☐
e)	na socialno področje	☒
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja: - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	☐
7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR /samo, če izbere DA pod točko 6a)/		

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna		2.500.000	2.500.000	2.500.000
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice ☐ porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR /samo, če izbere NE pod točko 6a)/ Kratka obrazložitev:				

8. Predstavitev sodelovanja javnosti	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	DA
Če NE, navesti razlog za ne objavo: Sprejem zakona po nujnem postopku.	
9. Predstavitev medresorskega usklajevanja	
Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:	
- Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.	
Datum pošiljanja:	
- v Službo Vlade RS za zakonodajo je bilo gradivo poslano 28.1.2011.	
Gradivo je bilo usklajevano:	Upoštevano: vsebinske in nomotehnične pripombe na člene zaradi izboljšanja besedila predloga zakona, in sicer zlasti glede uporabe pojmov, natančnejše opredelitve zavezancev, natančnejše določitve davčne osnove in davčne olajšave. Določitev stopnje davka in stopnje olajšave upošteva izračune Banke Slovenije. Izključitev hranilnic kot davčnih zavezancev.
- z Banko Slovenije - s SVZ - z Delavsko hranilnico	
Na gradivo so podali pripombe:	Za Združenje bank Slovenije je predlog zakona nesprejemljiv, podrejeno pa navaja splošne in konkretne pomisleke oziroma predloge. Po mnenju ZBS predlog zakona omejuje svobodno gospodarsko pobudo, ker se davek lahko zmanjšuje le za kredite gospodarstvu in ne prebivalstvu. Prav tako po mnenju navedenega združenja predlog zakona posega v pravico enakosti pred zakonom, ker uvaja davek samo za določene pravne subjekte, ter na področje pravne varnosti. Predlog zakona, tako ZBS, sili banke, da določene finančne posle opustijo ali jih zmanjšajo na račun drugih, banke, ki so strateško usmerjene v kreditiranje prebivalstva, bi plačale več davka. Predlagan ukrep ni sorazmeren s ciljem predloga zakona. ZBS še meni, da se obdavčitev bank pojavlja v posameznih državah brez koordiniranega pristopa, kar ima negativen vpliv na bančne skupine, ki delujejo v različnih državah. Davčno optimiranje bi, po oceni ZBS, vodilo k povečanju likvidnostnega tveganja. Konkretna pripomba ZBS se tako nanašajo na 8. člen predloga zakona (zmanjšanje davka je treba dopustiti tudi za kredite prebivalstvu), 9. člen (bolj jasno določiti metodologijo za izračun kreditov) ter 12. člen (izračun davčne osnove in zmanjšanje davka v davčnem obdobju uveljavitve zakona). ZBS predlaga še določitev zgornje meje davka oziroma zavezanost za davek nad 1 milijardo bilančne vsote, kar bi vplivalo zlasti na zavezanost hranilnic in SID banke.
- ZBS	
	Bistvena odprta vprašanja:

		Banka Slovenije je v svoji oceni uvedbe davka na bilančno vsoto bank izpostavila, da ne podpira predlaganih rešitev iz predloga zakona, ki uvaja nov davek. Ugotavlja, da je namen zakona drugačen od dosedanjih usmeritev Evropske komisije glede uvedbe dajatev bank, zato je Banka Slovenije posredovala nekaj vsebinskih dilem na predlog zakona, in sicer: - vpliv na prevzemanje kreditnega tveganja v bankah; - davek na bilančno vsoto bo imel na banke različen učinek glede na delež posojil nefinančnim družbam v bilančni vsoti, - namen davka je drugačen, kot je namen uvajanja dajatve bank po sklepu Sveta Evrope, z dne 17. junij 2010, in oblikovanih usmeritvah Evropske komisije, - davek je neporacionalen glede na namen, ki ga zasleduje, - merilo uspešnosti davka ni določeno, - davek bremeni tudi banke, ki poslujejo z izgubo, - davek se uvaja hkrati z dodatno obremenitvijo bank v okviru (1) sprememb jamstvene sheme za vloge in (2) zahtev standarda Basel III, - obstaja veliko tveganje prenosa učinkov na komitente. Na podlagi izračunov, ki jih je naredila Banka Slovenije, in navedenih dilem Banka Slovenije ocenjuje, da je koncept obdavčitve neustrezen. Prav tako Banka Slovenije izraža dvom, da bi dodatna obdavčitev prispevala k oživitvi kreditne rasti. Banka Slovenije pa podpira iskanje učinkovitih ukrepov za oživljanje zdrave kreditne rasti. /Priložiti mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno/
10. Gradivo je lektorirano		NE
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	DA
b)	za nujnost obravnave	DA
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	DA
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		NE
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade		NE

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. z dne

MATEJA VRANIČAR
DRŽAVNA SEKRETARKA

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo 109/08 in 38/10 - ZUKN) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... dne ... sprejela naslednji

sklep:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o davku na bilančno vsoto bank in ga posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem po nujnem postopku.«

Mag. Helena Kamnar
GENERALNA SEKRETARKA

Številka:

Ljubljana,

Priloge:

- Predlog Zakona o davku na bilančno vsoto bank

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

**ZAKON
O DAVKU NA BILANČNO VSOTO BANK**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

1. 1. Obstoječi sistem obdavčitve bank

Banke so zavezanci za davek od dohodkov po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06 in naslednji, v nadaljnjem besedilu ZDDPO-2), in sicer so zavezanci rezidenti Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu RS) in nerezidenti RS za dohodek, ki ga dosegajo v ali preko poslovne enote, ki jo imajo v Sloveniji.

V preteklosti je bil v RS uveljavljen Zakon o posebnem davku na bilančno vsoto bank in hranilnic (v nadaljnjem besedilu: PDVBH), ki je bil uveden z Zakonom o posebnem davku na bilančno vsoto bank in hranilnic (Ur.l. RS, št. 87/1997 in naslednji; v nadaljevanju: ZPDVBH), ki so ga banke in hranilnice plačevale v obdobju od 1.1.1998 do 31.12.2004. Šlo je, po navedbah zakonodajalca, za obdavčenje dela bančnih sredstev, ki niso bila usmerjena h gospodarstvu in prebivalstvu, s čimer se je skušalo preusmeriti banke in hranilnice k večjemu plasiranju toolarskih sredstev v realni sektor in s tem posredno tudi k znižanju obrestne marže. Davek je bil odpravljen, po navedbah zakonodajalca, ker je bil v danem trenutku (sredi leta 2004), preživet.

ZPDVBH je kot davčno osnovo določal celotno pasivno stran bilanc bank in hranilnic, hkrati pa je dopuščal zmanjšanje te davčne osnove za različne postavke aktive in pasive (obveznosti do bank in hranilnic v tuji valuti, za obveznosti do strank, ki niso banke, v tuji valuti, za tolarska posojila fizičnim osebam, za tolarska posojila podjetjem, za tolarska posojila Vladi Republike Slovenije in javnemu sektorju, za kratkoročna tolarska posojila neodvisnim in odvisnim bankam in hranilnicam, za tržne vrednostne papirje podjetij ter za obvezne rezerve izračunane v višini 7% od vseh vpoglednih in vezanih vlog pri davčnem zavezancu), ki so v času veljavnosti starega ZPDVBH odražale namene in cilje takratnih politik usmerjanja bančnega sektorja. Oblikovanje davčne osnove je bilo sestavljeno na način, da je banke destimuliralo pri vlaganju v dolžniške vrednostne papirje, stimuliralo pa je zadolževanje v tuji in domači valuti (tolarju) in plasiranje denarja (tolarjev) podjetjem in prebivalstvu.

1.2. Kaj je davek na bilančno vsoto bank

Gre za davek v določenem odstotku celotne aktive. Osnova za davek zagotavlja določeno obremenitev bank glede na obseg premoženja, s tem da z namenom

poenostavitve ni upoštevano izvenbilančno poslovanje. Davek se lahko zmanjšuje zaradi olajšave v obliki zmanjšanja davka, ki ima stimulativen namen zagotavljanja kreditiranja nefinančnega sektorja.

1.3. Razlogi za sprejem zakona

Zakon predstavlja ukrep za sanacijo posledic finančne in gospodarske krize. Dejstvo je tudi, da smo priča manjšemu zagotavljanju virov financiranja nebančnemu sektorju kot pred krizo.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1. Cilji

Cilj predloga zakona je določena kompenzacija države za nudenje systemske podpore bančnemu sistemu v času krize in stimulacija bank za zagotavljanje večje in strukturno ustrežnejše ponudbe kreditov nefinančnemu sektorju.

2.2. Načela

Predlog zakona bo pri zasledovanju navedenih ciljev slonel na naslednjih osnovnih načelih:

1. Predlog zakona predstavlja začasni ukrep, kar pomeni, da se bo v letu 2013 ponovno proučilo (i) okoliščine, ki navajajo na sprejem zakona, (ii) učinkovitost doseganja ciljev zakona in (iii) morebitne usmeritve EU in sorodno zakonodajo v drugih EU državah, ki nastaja kot posledica krize.
2. Davek je v celoti prihodek proračuna.
3. Davek ne služi prvenstveno davčnim ali fiskalnim ciljem.
4. Osnova za davek zagotavlja sorazmerno obremenitev bank glede na obseg premoženja, s tem da z namenom poenostavitve ni upoštevano izvenbilančno poslovanje.

2.3. Poglavitne rešitve

Gre za davek v določenem odstotku celotne aktive, ki predstavlja osnovo za davek. Stopnja davka se uporabi na davčno osnovo. Davek se lahko zmanjšuje zaradi olajšave oziroma ugodnosti v obliki zmanjšanja davka, kar pomeni, da si lahko zavezanec zmanjša obveznost za davek do 0. Določeni bodo pogoji za uveljavljanje ugodnosti oziroma olajšave. Davek se bo plačeval enkrat letno.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

S predlogom zakona se zasleduje cilje, ki pomenijo ukrepanje v času in zaradi gospodarske in finančne krize. Ti cilji niso prvenstveno fiskalni.

Rast bančnih posojil nebančnemu sektorju je po podatkih Banke Slovenije dosegla vrh konec leta 2007, ko je znašala okoli 40% letno. Strm padec rasti je dosegel dno

(skorajda ničelno stopnjo) v začetku leta 2010. Po podatkih iz decembra 2010 znaša medletna stopnja rasti posojil nebančnemu sektorju 1,2%.

Struktura posojil nebančnemu sektorju se je v tem obdobju pomembno spremenila, kar kažejo podatki iz biltena Banke Slovenije iz meseca januarja 2011. Medtem ko so posojila nefinančnim družbam upadala (iz 20,2 mrd EUR decembra 2008 na 19,6 mrd¹ decembra 2010), se je povečevalo kreditiranje gospodinjstev in predvsem države (0,5 mrd konec leta 2008, 1,2 mrd decembra 2010). Uvedba tega zakona bi stimulirala tiste banke, ki imajo podpovprečni delež posojil podjetjem v aktivih, da povečajo kreditiranje podjetij.

Simulacija narejena za 22 slovenskih bank na povprečnih stanjih aktive in posojil podjetjem in samostojnim podjetnikom brez zmanjšanja za oslabitve pokaže, da bi davek plačalo 11 bank v skupnem znesku 8,4 mio evrov. Teh 11 bank predstavlja 70% skupne bilančne vsote bank v Sloveniji. Predvideva se, da bodo banke, ki bi sicer davek plačale, do določene mere povečale kreditiranje podjetij in tako zmanjšale ali izničile davčno obveznost. Tako je ocena finančnega učinka iz naslova tega davka okoli 2,5 mio evrov, največ na račun bank, ki iz različnih razlogov ne bodo uspele povečati kreditov podjetjem in samostojnim podjetnikom do te mere, da bi izničile davčno obveznost.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona bodo zagotovljena na proračunski postavki proračuna Ministrstva za finance oziroma ne bo potrebnih dodatnih sredstev za izvajanje. Nadzor nad izvajanjem zakona bo opravljala Davčna uprava RS.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Pravo EU ne posega neposredno na področje obdavčenja bank. Obdavčenje dohodkov navedenih institucij je delno harmonizirano, kar je implementirano v zakonu, ki ureja obdavčitev dohodkov teh institucij, to je v ZDDPO-2. V ostalem pa je področje prepuščeno državam članicam, zato uskladitev nacionalnih predpisov s pravom EU ni potrebna.

Znotraj EU, pa tudi širše (zasedanja finančnih ministrov G20, OECD), trenutno potekajo/so potekale razprave o izhodišču glede (ne)potrebnosti uvedbe dajatve/davka za banke. Določene usmeritve so dorečene, sklepov ali enotnih zaključkov še ni. Posamezne države uvajajo posebne davke oziroma dajatve na banke, nekatere pa se še odločajo o uvedbi. Pri uvajanju navedenih dajatev je bistvenih več zadev, zlasti je pri tem odločanju pomemben faktor konkurenčnost domačih bank, ki se z uvedbo dodatne dajatve lahko znižuje.

¹ Posojila so izkazana po neto principu (zmanjšana za oslabitve)

V nadaljevanju je opisana posebna dajatev v Združenem kraljestvu, Franciji in Nemčiji:

Združeno kraljestvo² je bančno dajatev uvedlo s 1. januarjem 2011. Bančna dajatev je letna dajatev, k plačilu katere so zavezane banke in drugi finančni subjekti (rezidenti), kakor tudi podružnice in stalne poslovne enote tujih bank (nerezidenti), ki delujejo na trgu Združenega Kraljestva. Osnova za plačilo bančne dajatve so obveznosti pridobljene iz bilance stanja posameznega zavezanca sestavljene na zadnji dan poslovnega leta. Bančna dajatev je v letu 2012 določena v višini 0,075% za kratkoročne obveznosti do virov sredstev oziroma v višini 0,0375% za dolgoročne obveznosti do virov sredstev. Za leto 2011 pa je bančna dajatev določena v višini 0,05% za kratkoročne obveznosti do virov sredstev oziroma v višini 0,025% za dolgoročne obveznosti do virov sredstev. Bančno dajatev ni možno upoštevati kot odbitno postavko pri izračunu davka od dohodkov pravnih oseb. Prav tako se za davčne namene štejejo za nepriznane odhodke, odhodki povezani z bančno dajatvijo, ki bi nastali znotraj skupine podjetij.

V **Franciji**³ so bančno dajatev obvezani plačati subjekti, ki so pod nadzorom francoskega nadzornega organa za nadzor bank in finančnih institucij (Autorite du controle Prudentiel). Zavezanci za bančno dajatev so predvsem banke (rezidenti kot tudi nerezidenti), medtem ko so zavarovalnice, družbe za upravljanje in neregulirani investicijski skladi oproščeni plačila le-te. Prav tako so bančne dajatve oproščene določene mikro finančne institucije in subjekti, katerih regulativen kapital je nižji od 500 milijonov EUR. Določene pa so tudi nekatere izjeme glede plačila bančne dajatve za tuje banke, ki delujejo na francoskem trgu.

Bančna dajatev znaša 0,25% minimalnega regulativnega kapitala določenega s strani Autorite du controle Prudentiel, izračunanega na podlagi tveganju prilagojene aktive. Bančno dajatev podjetij v skupini se določi na konsolidirani osnovi, plača pa jo matična družba za vse subjekte, ki so del skupine. Opredelitev podjetja v skupini, je za nadzorne namene Autorite du controle Prudentiel, določena v francoskem monetarnem in finančnem zakoniku. Bančna dajatev se plača do 30. aprila naslednjega leta za preteklo leto.

Po ocenah francoskega ministrstva za gospodarstvo, bo bančna dajatev imela vpliv na 19 francoskih podjetij v skupini (bančnih skupin), ocenjuje se, da bo bančna dajatev Franciji prinesla približno 500 milijonov EUR v letu 2011 in 800 milijonov EUR v letu 2013.

Nemčija⁴ je bančno dajatev uvedla s 1. januarjem 2011. Zavezanci za plačilo bančne dajatve bodo le - to morali plačati do 30. septembra, novo ustanovljenemu Skladu za prestrukturiranje (Restrukturierungsfond). Sklad za prestrukturiranje je javni organ s

² Vir: Bank Levy Manual UK

³ Vir:

http://www.sullcrom.com/files/Publication/d69a1a97-4aed-4ff3-bc36-1a4e0bdf5fe/Presentation/PublicationAttachment/514fb59e-1fbd-4e67-aa30-1a742dab1d67/SC_Publication_French_Bank_Levy.pdf

⁴ Vir: <http://www.freshfields.com/publications/pdfs/2010/july10/28427.pdf>

katerim upravlja Zvezna agencija za stabilizacijo finančnega trga (Bundesanstalt für Finanzmarktstabilisierung).

Zavezanci za plačilo bančne dajatve so kreditne institucije, definirane v nemškem zakonu o bančništvu. Bančno dajatev tako plačajo rezidenti, zasebne banke, banke v javni lasti (Sparkassen, deželne banke itd) in vzajemne banke (Volksbanken, Raiffeisenbanken). Poslovni subjekti, ki nudijo finančne storitve (na primer storitve posredništva, upravljanja s portfeljem, factoring, leasing), finančna podjetja (na primer podjetja, ki trgujejo s finančnimi instrumenti za lasten račun) ter subjekti, kot so zavarovalnice ali investicijske družbe za upravljanje so izvzete plačila bančne dajatve. Poslovni subjekti, banke s sedežem v tujini, ki opravljajo bančne posle ali nudijo finančne storitve so tudi oproščene plačila bančne dajatve.

Bančna dajatev se izračuna na ravni posameznega subjekta (podjetja) in ne na osnovi skupine podjetij. Predmet bančne dajatve so samo subjekti, ki imajo licenco za bančno poslovanje, kar pomeni, da bančne dajatve ne plačajo odvisna podjetja, ki takšne licence nimajo oziroma se ne ukvarjajo z bančnimi posli.

Izračun letne bančne dajatve temelji na obsegu poslovanja banke, njeni velikosti in stopnji integriranosti na finančnem trgu. Pri izračunu bančne dajatve se upoštevajo predvsem njene obveznosti do drugih kreditnih institucij. Bančna dajatev se izračuna na dveh osnovah:

- prva osnova: bilančna vsota minus obvezen kapital minus obveznosti do strank (depoziti);
- druga osnova: nominalna vrednost izvedenih finančnih instrumentov, vodenih v zunajbilančni evidenci.

Stopnja za bančno dajatev izračunana za prvo osnovo je progresivna in znaša:

- 0,02 odstotka za zavezance, katerih osnova znaša do 10 milijard EUR,
- 0,03 odstotka za zavezance, katerih osnova znaša do 100 milijard EUR, in
- 0,04 odstotka za zavezance, katerih osnova znaša nad 100 milijard EUR.

Stopnja za bančno dajatev za drugo osnovo pa znaša 0,00015 odstotka na nominalno vrednost izvedenih finančnih instrumentov.

Bančna dajatev ima kapico, kar pomeni, da najvišji znesek bančne dajatve ne sme presegati 15 odstotkov letnega dobička kreditne institucije. Bančna dajatev prav tako ni odbitna postavka pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1. Administrativne in druge posledice

Naloge v zvezi s plačevanjem in obračunavanjem davka na strani države ter posledično z nadzorom bo opravljala Davčna uprava RS. Predvideva se samoobračun davka in obrazec za obračun, ki ga v skladu s predlogom zakona predpiše minister, pristojen za finance. Izpolnitev obveznosti za davek ne bo prevelika obremenitev za zavezance, ker bodo uporabili podatke, ki jih zavezanec pripravlja za namene računovodenja in poročanja.

Pri določanju osnove za davek se z namenom poenostavitve ne upošteva izvenbilančnega poslovanja.

6.2. Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima neposrednih posledic na okolje, ocenjuje pa se, da bi bili z dosego namenov in ciljev zakona lahko opazni tudi pozitivni vplivi na okolje.

6. 3. Presoja posledic na gospodarstvo

Pričakuje se, da bo predlog zakona imel pozitivne posledice na gospodarstvo. Predlog namreč uvaja ukrep, ki naj bi spodbudil banke k večji aktivnosti na področju kreditiranja nefinančnega sektorja. Na ta način bo nefinančni sektor lažje dostopal do finančnih virov, potrebnih za rast in razvoj.

6. 4. Presoja posledic na socialnem področju

Uvedba davka ne bo imela neposrednih posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumentu razvojnega načrtovanja

/

6.6. izvajanje sprejetega predpisa

/

6.7. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Uveljavitev in veljavnost zakona v prihodnosti je povezana z aktivnostmi na področju obdavčevanja bank oziroma obremenitve bank z morebitnim skupnim instrumentom EU, kar je trenutno predmet razprav na ravni EU. V primeru uveljavitve navedene EU obremenitve, se bo proučila možnost odprave tega zakona.

BESEDILO ČLENOV:

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka na bilančno vsoto bank.

2. člen (uporaba pojmov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja bančništvo.

(2) Nefinančne družbe po tem zakonu so nefinančne družbe, kot so opredeljene v Uredbi Sveta (ES) št. 2223/96, z dne 25. junija 1996 o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Skupnosti (UL L št. 310 z dne 30.11.1996, str. 1; s spremembami).

3. člen (pripadnost davka)

Davek po tem zakonu je prihodek državnega proračuna.

4. člen (obdobje za davek)

Obračunsko obdobje za davek je koledarsko leto.

5. člen (zavezanec za davek)

Zavezanec oziroma zavezanka (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) za davek po tem zakonu je:

- banka, ki je v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev,
- banka države članice, ki je v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, upravičena na območju Republike Slovenije opravljati bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve preko podružnice ali neposredno; pri tem je banka iz te alineje, ki opravlja bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve neposredno, zavezanec, če ima v Republiki Sloveniji poslovno enoto po zakonu, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb.
- banka tretje države, ki je v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, pridobila dovoljenje Banke Slovenije za ustanovitev podružnice v Republiki Sloveniji.

6. člen (osnova za davek)

(1) Osnova za davek je bilančna vsota (vrednost sredstev v izkazu finančnega položaja) zavezanca, izračunana kot povprečje vrednosti na vsak zadnji dan meseca v koledarskem letu.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena je osnova za davek banke države članice in banke tretje države, ki je upravičena na območju Republike Slovenije opravljati bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve preko podružnice, bilančna vsota podružnice, izračunana na način iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je osnova za davek banke države članice, ki je upravičena na območju Republike Slovenije opravljati bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve neposredno, sorazmerni del bilančne vsote upoštevaje obseg poslovanja v Republiki Sloveniji.

7. člen (stopnja davka)

Davek se plačuje po stopnji 0,1% od osnove za davek.

8. člen (zmanjšanje davka)

(1) Zmanjšanje davka znaša 0,2% stanja kreditov, izračunanega na podlagi 9. člena, danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom.

(2) Zavezanec lahko davek zmanjša pod pogoji iz 9. člena, vendar največ v višini obračunanega davka.

9. člen (stanje kreditov)

(1) Stanje kreditov iz 8. člena je povprečno stanje kreditov pred oblikovanimi popravki vrednosti zaradi oslabitev oz. spremembe poštene vrednosti v koledarskem letu, izračunano na podlagi stanj na vsak zadnji dan v mesecu, v skladu z metodologijo, ki jo predpiše Banka Slovenije.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena je stanje kreditov banke države članice in banke tretje države, ki je upravičena na območju Republike Slovenije opravljati bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve preko podružnice, stanje kreditov podružnice, izračunano na način iz tega člena.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena je stanje kreditov banke države članice, ki je upravičena na območju Republike Slovenije opravljati bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve neposredno, stanje kreditov, izračunano na način iz tega člena.

10. člen (obračunavanje in plačevanje davka)

(1) Zavezanec sam obračuna davek. Davek obračuna in obračun predloži pristojnemu davčnemu organu do 31. marca za preteklo obračunsko obdobje za davek.

(2) Minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance, v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona predpiše obrazec za obračun davka.

(3) Zavezanec mora plačati davek v 30-ih dneh od predložitve obračuna davka.

(4) V zvezi z obveznostjo obračunavanja in plačevanja davka se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, če s tem zakonom ni drugače določeno.

11. člen (kazenska določba)

(1) Z globo od 3.200 do 30.000 evrov se kaznuje zavezanec za davek, če ne obračuna in plača davka od osnove, na način in v rokih, kot je določeno v 4. do 10. členu tega zakona.

(2) Z globo od 1000 do 4.000 evrov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba zavezanca za davek.

(3) V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko davčni organ v hitrem postopku o prekršku izreče globo v katerikoli višini znotraj razpona, ki je predpisan v posameznem odstavku.

12. člen (prehodna določba)

Za leto, v katerem je uveljavljen ta zakon, se osnova za davek in zmanjšanje davka računata kot povprečje vrednosti stanj na vsak zadnji dan v mesecih, ki sledijo mesecu, v katerem je bil uveljavljen ta zakon.

13. člen (končna določba)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1.5.2011 dalje.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S 1. členom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka na bilančno vsoto bank. Gre za novo davčno obveznost bank, poleg obveznosti plačevanja davka od dohodkov pravnih oseb.

K 2. členu:

V 2. členu je določena uporaba pojmov, ki so pomembni za uporabo oziroma izvajanje zakona.

K 3. členu:

3. člen določa pripadnost prihodkov iz davka v državni proračun.

K 4. členu:

V 4. členu je določeno obračunsko obdobje za davek. Obračunsko obdobje za davek je koledarsko leto.

K 5. členu:

V 5. členu so določeni zavezanci za davek. Zavezanec oziroma zavezanka (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) je banka, ki je v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev, kar je določeno v prvi alineji 5. člena. Po tej alineji se kot zavezanec za davek kvalificira tudi SID-Slovenska izvozna in razvojna banka, urejena po Zakonu o slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08 in 20/09). Zakon določa, da so, ne glede na primerljivo ureditev hranilnic v Zakonu o bančništvu, zavezanci samo banke. V procesu oblikovanja zakona je bilo namreč ugotovljeno, da je delež bilančne vsote slovenskih hranilnic v slovenskem bančnem sistemu relativno nizek (manj kot 1%). Dodatno je bilo ugotovljeno, da je zaradi različnih razlogov poslovanje slovenskih hranilnic v primerjavi s slovenskimi bankami bistveno manj usmerjeno v zagotavljanje kreditov nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom. Hranilnice tudi nimajo razvite mreže za pokrivanje potencialnega trga oz. za širjenje dejavnosti kreditiranja nefinančnih družb in samostojnih podjetnikov, kar je glavni namen zakona.

Nadalje je davčni zavezanec tudi banka države članice, ki je v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, upravičena na območju Republike Slovenije opravljati bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve preko podružnice ali neposredno. Posebej je določeno, da je banka iz druge alineje, ki opravlja bančne in druge vzajemno priznane finančne storitve neposredno, zavezanec, če ima v Republiki Sloveniji poslovno enoto po zakonu, ki ureja obdavčitev dohodkov pravnih oseb.

Zavezanec po zakonu je tudi banka tretje države, ki je v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo, pridobila dovoljenje Banke Slovenije za ustanovitev podružnice v Republiki Sloveniji. Ta člen je potrebno uporabljati skupaj s 6. členom, ki določa osnovo za davek, kajti pri tujih bankah je zavezanec tuja banka, ki pa je zavezana za davek za podružnico, ki jo ima v Republiki Sloveniji.

K 6. členu:

V 6. členu je določena osnova za davek. Osnova predstavlja bilančno vsoto (vrednost sredstev v izkazu finančnega položaja) zavezanca. Izračuna se kot povprečje vrednosti na vsak zadnji dan meseca v koledarskem letu. V drugem in tretjem odstavku je določeno, kako se ugotavlja davčna osnova, če gre za podružnico ali poslovno enoto.

K 7. členu:

V 7. členu je določena stopnja davka. Davek se plačuje po stopnji 0,1% od osnove za davek.

K 8. členu:

8. člen določa zmanjšanje davka. Zavezanec si lahko davek zmanjša za 0,2% stanja kreditov, danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom, vendar največ v višini obračunanega davka.

K 9. členu:

Člen določa način izračuna zneska ter metodologijo, po kateri se izračuna stanje kreditov. Stanje kreditov se izračuna kot povprečje stanj kreditov pred oblikovanimi popravki vrednosti zaradi oslabitev oz. spremembe poštene vrednosti v koledarskem letu, izračunano na podlagi stanj kreditov na vsak zadnji dan v mesecu, v skladu z metodologijo, opredeljeno v Sklepu o poročanju monetarnih finančnih institucij (Uradni list RS št. 46/09) in navodilih BS za izvajanje Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij.

K 10. členu:

V 10. členu je določeno obračunavanje in plačevanje davka. Zavezanec davek obračuna sam, obračun se predloži pristojnemu davčnemu organu do 31. marca za predhodno obračunsko obdobje. Zavezanec mora davek plačati v 30-ih dneh od predložitve obračuna davka.

K 11. členu:

11. člen določa globo v primeru, da zavezanec za davek davka ne obračuna in plača od osnove, na način in v rokih, kot je določeno v 4. do 10. členu tega zakona. Z globo se kaznuje tudi odgovorna oseba zavezanca.

K 12. členu:

12. člen določa prehodno določbo za obračun davka v letu uveljavitve zakona.

K 13. členu:

13. člen določa uveljavitev in začetek uporabe zakona. Določeno je, da začne zakon veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1.5.2011 dalje.

IV. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada Republike Slovenije predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države v skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07-UPB1). Sprejem zakona je nujen za izboljšanje položaja nefinančnih družb (podjetij) in samostojnih podjetnikov, ki potrebujejo finančna sredstva za svoje delovanje, poslovanje in obstoj ter za nadaljnjo rast in razvoj.